

Zienswijze op het ontwerpbesluit Groepstransportovereenkomst (GTO)

Datum: 3 juni 2025

Aan: Autoriteit Consument en Markt (ACM)

Onderwerp: Zienswijze op ontwerpbesluit GTO

Namens: Regionale verenigingen van VNO-NCW

Geachte heer/mevrouw,

Inleiding

Met deze zienswijze reageren de regionale verenigingen van VNO-NCW gezamenlijk op het ontwerp-codebesluit van de ACM betreffende de Groepstransportovereenkomst (GTO), gepubliceerd op 24 april 2025. Wij spreken onze waardering uit voor de inspanningen van de ACM om collectieve benutting van netcapaciteit mogelijk te maken. Wij zien hierin een belangrijke sleutel om de netcongestieproblematiek op te lossen en de Energietransitie te versnellen.

In deze zienswijze doen wij concrete voorstellen om de uitvoerbaarheid en aantrekkelijkheid van de regeling te vergroten, zodat bedrijven de stap naar samenwerking in energiehubs daadwerkelijk durven maken.

Groepsvorming en technische randvoorwaarden

De huidige definitie van 'gelijkwaardige aansluiting' sluit in potentie waardevolle samenwerkingsverbanden uit. Bedrijven die op korte afstand van elkaar zijn gevestigd, maar net niet op dezelfde middenspanningsrail of ring zijn aangesloten, kunnen nu niet samenwerken in een GTO. Dit terwijl de technische haalbaarheid en het maatschappelijk nut wel aanwezig zijn.

		A3 (60kVA – 0,3 MVA)	A4 (0,3 MVA – 3MVA)	A5 (0,3 MVA – 3MVA)	A6 (3 MVA – 10 MVA)	A6 (3 MVA – 10 MVA)	A7 (> 10 MVA)	A7 (>10 MVA)
					invoeding	afname	MS	TS / (E)HS
A3								
A4								
A5								
A6	invoeding							
A6	afname							
A7	MS							
A7	TS / (E)HS							
		<i>Samenwerking mogelijk op basis van dit besluit, mits voldaan aan gestelde eisen</i>						
		<i>Samenwerking nog niet mogelijk op basis van dit besluit. Oproep tot nader onderzoek voor eind 2025</i>						
		<i>Samenwerking niet mogelijk op basis van dit besluit</i>						

Bovenstaande overzicht geeft aan dat grotere aansluitingen (mits enkel invoeding), zoals deze van de windturbines in Kampen, op termijn gecombineerd zouden kunnen worden met kleinere aansluitingen (A.3 t/m A.5). Volgens de huidige netcode wijziging is het op dit moment nog niet mogelijk.

Wij doen de volgende oproepen:

- Maak groepsvorming op basis van technische haalbaarheid en nabijheid mogelijk, in plaats van op louter formele aansluitstructuur.
- Geef netbeheerders ruimte om maatwerk te bieden bij de beoordeling van groepen.
- Publiceer duidelijke criteria en voorbeelden van toelaatbare groepsconfiguraties om transparantie te vergroten.

Gecontracteerd Transportvermogen en uittredingsrisico

Een belangrijk punt van zorg is het verlies van oorspronkelijk GTV bij uittreding uit een GTO. Deze onzekerheid vormt een wezenlijk risico voor bedrijven, waardoor deelname aan een groep onaantrekkelijk of zelfs onhaalbaar wordt. Continuïteit van bedrijfsvoering moet te allen tijde gegarandeerd kunnen worden.

Onze oproepen:

- Sta bedrijven bij uittreding toe terug te keren naar het oorspronkelijk gecontracteerde transportvermogen.
- Indien er capaciteitsbeperkingen gelden, werk dan met tijdelijke terugvalopties of overgangsregelingen.
- Geef helderheid over de voorwaarden en verdeelsleutels bij het opsplitsen van GTV in geval van beëindiging van een groep.

Financiële prikkels en tariefstructuur

Wij onderschrijven het belang van financiële gelijkwaardigheid tussen individueel en collectief netgebruik. De eerder voorgestelde opslag van 21% op het tarief zou juist averechts werken. Eveneens achten wij het cruciaal dat netto-afrekening binnen groepen mogelijk is om investeringen in flexibiliteit en duurzame opwek te stimuleren.

Onze oproepen:

- Maak netto-afrekening binnen GTO's mogelijk, gebaseerd op kwartierdata.
- Voorkom dubbele tarifiering bij gebruik van opslag en lokale uitwisseling.
- Ontwikkel een transparante en voorspelbare tariefstructuur die samenwerking beloont.

Implementatie en rechtszekerheid

Een succesvolle invoering van de GTO vereist een zorgvuldig proces, duidelijke communicatie en vertrouwen tussen marktpartijen en netbeheerders. Bedrijven willen nu investeren en samenwerken, maar worden geremd door onzekerheden.

Wij roepen op tot:

- Heldere en gedetailleerde toelichting op de procedure en toetredingsvoorwaarden.
- Een goede begeleiding door netbeheerders bij het opstellen van GTO's.
- Voldoende voorbereidingstijd en ondersteunende documentatie vóór inwerkingtreding.

Energiehubs als oplossing, geen bedreiging

Energiehubs maken lokaal gebalanceerde netten mogelijk en dragen bij aan maatschappelijke doelen zoals verduurzaming, economische ontwikkeling en ruimte-efficiëntie. Wanneer regelgeving de toegang tot deze hubs bemoeilijkt, zullen bedrijven kiezen voor individuele oplossingen die vaak kostbaarder en belastender zijn voor het net.

Wij pleiten voor:

- Een expliciete erkenning van de maatschappelijke meerwaarde van energiehubs in de regelgeving.
- Verwijder belemmeringen zoals het verlies van GTV bij uittreding of onnodig complexe toetredingseisen.
- Faciliteer pilots en kennisdeling voor opschaling van succesvolle hub-initiatieven.

Samenvatting en slot

De GTO-regeling is een kansrijke ontwikkeling voor netoptimalisatie en duurzame samenwerking. Wij roepen de ACM op om in de definitieve regeling ruimte te creëren voor vertrouwen, flexibiliteit en zekerheid voor bedrijven. Alleen dan kan de GTO haar belofte waarmaken in de praktijk.

Samenvattend vragen wij de ACM:

- Bied ruimte voor maatwerk bij groepsvorming.
- Garandeer terugval op oorspronkelijk GTV bij uittreding.
- Maak netto-afrekening en eerlijke tarifiering mogelijk.
- Zorg voor rechtszekerheid en uitvoerbare procedures.
- Onderken de waarde van energiehubs en stimuleer hun ontwikkeling.

Wij zijn vanzelfsprekend bereid deze zienswijze mondeling toe te lichten. Wij verwijzen hierbij ook naar de zienswijze van ons landelijke vereniging VNO-NCW.

Hoogachtend,

Namens de regionale verenigingen van VNO-NCW,

[Redacted]

[Redacted] VNO-NCW Midden